

HVERAGERÐISBÆR

Stefna Hveragerðisbæjar í málefnum eldri borgara 2018 - 2022

Inngangur

Hópur aldraðra er ekki einsleitur hópur heldur ólíkur, með mismunandi þarfir og væntingar. Öldruðum fer fjölgandi í Hveragerði sem leiðir til vaxandi þjónustubarfa og kallar á fjölbreyttari úrræði fyrir þennan hóp.

Þann 1 mars 2018 fól bæjarráð Unni Þormóðsdóttur formanni bæjarráðs og Kristínu Dagbjartsdóttur formanni Öldungaráðs Hveragerðisbæjar að fara yfir öldrunarstefnu bæjarins sem samþykkt var árið 2007.

Markmið með þessari stefnumótun er að íbúum Hveragerðisbæjar sé ljóst hvaða framtíðarsýn bæjarfélagið hefur á málefnum aldraðra og hvað eigi að koma til framkvæmda næstu árin. Stefna í málefnum aldraðra gefur eldri borgurum aukinn réttindi til að krefja bæjaryfirvöld um að standa við þá stefnu sem þau hafa markað.

Íbúapróun í Hveragerði

Hveragerði er ungur og ört vaxandi bær sem hlaut kaupstaðarréttindi árið 1987. Uppbygging hefur verið mikil undanfarin ár. Í fréttum Hagstofunnar nr. 167/2005 kom fram að á árinu 2004 hafi fólksfjölgun í Hveragerði verið ívið meiri en annars staðar á landinu og talsvert meiri en í flestum sveitarfélögum á höfuðborgarsvæðinu. Aðeins hefur dregið úr fólksfjölguninni frá því á metárinu 2004 en íbúum Hveragerðis fjölga enn stöðugt (Hagstofa Íslands, 2018).

Ár	Fjöldi
2002	1894
2003	1905
2004	1921
2005	2035
2006	2098
2007	2200
2008	2308
2009	2346
2010	2319
2011	2313
2012	2280
2013	2288
2014	2330
2015	2382
2016	2461
2017	2481

Tafla 1. Íbúafjöldi í Hveragerði 2002-2017

Eins og sjá má í töflu 1 hefur íbúum Hveragerðis fjölgað um 587, eða um 31% á árunum 2002 - 2017.

Ár	Aldur		
	67 – 79 ára	80 ára +	Samtals
2002	160	63	223
2003	169	63	232
2004	179	80	259
2005	177	87	264
2006	200	99	299
2007	215	104	319
2008	225	96	321
2009	224	97	321
2010	223	101	324
2011	223	106	329
2012	226	101	327
2013	234	116	350
2014	231	119	350
2015	257	116	373
2016	288	114	402
2017	297	113	410

Tafla 2. Ellilífeyrisþegar í Hveragerði á árunum 2002-2017.

Árið 2002 voru eldri borgarar 11% af íbúum Hveragerðis en árið 2017 eru þeir orðnir 16,5 % af íbúum. Hlutfall 80 ára og eldri fer einnig hækkandi í Hveragerði. Þeir voru 3% af íbúum árið 2002 en eru árið 2017 eru þeir 4,5%. Gera má ráð fyrir að öldruðum í Hveragerði muni fjölga örar en öðrum hópum. Samkvæmt nýjustu mannfjöldaspá Hagstofunnar 2007-2050 mun verða talsverð breyting á aldurssamsetningu þjóðarinnar. Öldruðum mun fjölga verulega. Árið 2050 verða 7,5% íbúa áttæðir eða eldri samanborið við 3,1% við upphaf spátímabilsins (Hagstofa Íslands, 2007).

Stefna í málefnum aldraðra í Hveragerði

Stefna í málefnum aldraðra í Hveragerði er gerð til fjögurra ára í senn og miðar að því að efla og styrkja þá þjónustu sem þegar er til staðar.

Í samræmi við lög um málefni aldraðra leggur Hveragerðisbær áherslu á að aldraðir geti lifað eðlilegu heimilislífi við fullt sjálfræði á eigin vegum, svo lengi sem hægt er, en að þeir eigi jafnframt vól á nauðsynlegri stofnanþjónustu í heimabyggð eftir því sem við verður komið.

Heimaþjónusta

Hveragerðisbær vill veita einstaklingsmiðaða félagslega heimaþjónustu. Horft verði á styrkleika einstaklingsins og unnið út frá þeim. Hinn aldraði fái aðstoð við það sem hann getur ekki lengur framkvæmt.

- ❖ Þjónustan verði sniðin að þörfum hins aldraða og veitt alla daga, bæði á dag- og kvöldvinnutíma.
- ❖ Hveragerðisbær leggur metnað sinn í að starfsfólk sem sinnir félagslegri heimaþjónustu fái starfsþjálfun og fræðslu við hæfi.

Hveragerðisbær eigi frumkvæði að því að samþætta félagslega heimaþjónustu og heimahjúkrun með það að markmiði að efla gæði þjónustunnar og bæta vellíðan og öryggi hins aldraða.

- ❖ Leitast verði eftir samstarfi við Heilbrigðisstofnun Suðurlands til að koma á samþættri þjónustu.
- ❖ Starfsmenn sem vinna við félagslega heimaþjónustu og heimahjúkrun verði með í að móta starfið frá upphafi.
- ❖ Verkhættir þjónustuaðila verði skýrir og sameiginlegir verkhættir skilgreindir sérstaklega.

Hveragerðisbær stuðli að því að öldruðum verði veittar upplýsingar og fræðsla um heilsufar, lífshætti og þjónustu sem þeim stendur til boða.

- ❖ Hveragerðisbær komi á heilsueflandi heimsóknnum í samvinnu við heilsugæslustöð Hveragerðis til allra eldri borgara sem náð hafa 80 ára aldri og njóta ekki heimaþjónustu. Stefnt er að því að á næstu fjórum árum lækki viðmiðið í 75 ár.

Húsnæðismál

Hveragerðisbær þarf að leggja áherslu á fjölbreytt úrræði í húsnæðismálum aldraðra svo þeir geti búið sem lengst á eigin heimili. Taka þarf mið að ólíkum fjárhagslegum, félagslegum og heilsufarslegum þörfum og aðstæðum aldraðra.

- ❖ Gert verði ráð fyrir íbúðum fyrir aldraða í skipulagi bæjarins, hvort sem þær eru byggðar af bæjarfélagi eða félagasamtökum.
- ❖ Æskilegt er að gert sé ráð fyrir þjónustukjarna í nálægð íbúða fyrir aldraða.

- ❖ Gerð verði úttekt á húsnæðisþörf eldri borgara í Hveragerði þar sem niðurstöður liggi fyrir árið 2019.
- ❖ Kannað verði með nýbyggingu á þjónustuíbúðum fyrir eldri borgara í Hveragerði.

Stofnanþjónusta

Hveragerðisbær stuðli að því að eldri borgarar fái nauðsynlega stofnanþjónustu í heimabyggð með það að markmiði að hinn aldraði geti búið lengur heima.

- ❖ Tryggja þarf eldri borgurum sem búa heima aðgang að hjúkrunarheimili og möguleika á hvíldarinnlögnum.
- ❖ Mikilvægt er að úrræði til hvíldarinnlagna sé í boði þar sem virk endurhæfing fer fram.
- ❖ Hveragerðisbær komi að viðræðum og leggi lóð sitt á vogarskálarnar til að fjölga megi hjúkrunarrýmum í Hveragerði.

Samstarf við frjáls félagasamtök og aðrar stofnanir

Hveragerðisbær hafi frumkvæði að því að koma á samvinnu milli eldri borgara og ýmissa félagasamtaka og/eða stofnana.

- ❖ Komið verði á samstarfi milli félags eldri borgara og skóla sem miðar að því að brúa kynslóðabilið
- ❖ Stuðlað verði að samstarfi eldri borgara við kirkju, Rauða krossinn og annarra félagasamtaka.

Þátttaka og virkni

Hveragerðisbær telur mikilvægt að stuðla að aukinni þátttöku og frumkvæði aldraðra í ákvörðunum og breytingum sem snerta hag þeirra sjálfra. Aldraðir eiga að hafa eins mikil áhrif á eigið líf og mögulegt er.

- ❖ Félag eldri borgara í Hveragerði haldi áfram að fá fjárhagslegan stuðning frá Hveragerðisbæ til að sjá um rekstur félags- og tómstundastarf eldri borgara.
- ❖ Leitað verði áhlits Öldungaráðs Hveragerðisbæjar í öllum meiriháttar ákvörðunum Hveragerðisbæjar sem varðar málefni aldraðra.

Samþykkt í bæjarstjórn Hveragerðisbæjar 12. apríl 2018

Aldís Hafsteinsdóttir
Bæjarstjóri